

Agent Tabanlı Organizasyonlar: Projeden Platforma Geçiş

Levent Karadağ
Dijital Dönüşüm ve Yapay Zeka Stratejisti,
Teknoloji Düşünürü

X. PMO Summit 2026 | AI & Dijital Dönüşüm

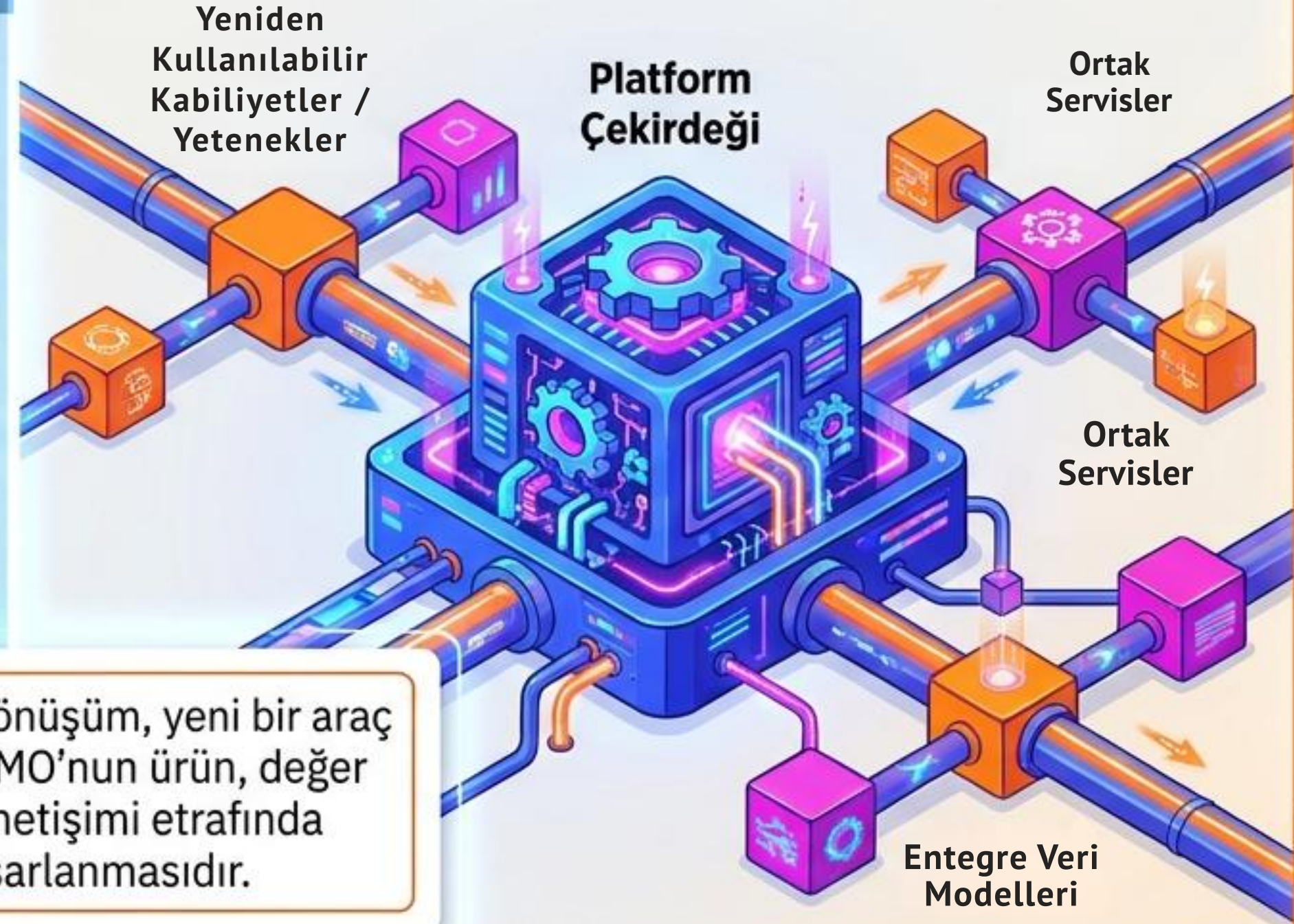
Yapay zekâ bir teknoloji projesi değil,
bir işletim modeli devrimidir.

TIME	SPEAKER	SUNUM BAŞLIĞI	PMO MANIFESTO
15:55-16:15			
15:55-16:15	Levent Karadağ	Agent Tabanlı Organizasyonlar: Projeden Platforma Geçiş	AI & DİJİTAL DÖNÜŞÜM

İzole AI Projeleri (Tek Seferlik Efor)

Ortak AI Platformu (Sürekli Yetenek)

Ana Fikir: Ajanik dönüşüm, yeni bir araç seti alımı değil; PMO'nun ürün, değer akışı ve risk yönetişimi etrafında yeniden tasarlanmasıdır.

Hedef daha çok AI projesi yapmak değil, kurum genelinde tekrar kullanılabilir bir yapay zekâ kabiliyeti üretmektir.

Noktasal projeler 'Ajan Yayılımı' (Kontrolsüz Yayılım) ve siber zafiyet yaratır.

Risk 1: Tekrar Eden Efor

Her projede RAG, kimlik ve güvenliğin sıfırdan kurulması (Hız illüzyonu).

Risk 2: Entegrasyon Kaosu

Yönetilmeyen MCP (Model Context Protocol) ve 3. parti eklentilerle açılan güvenlik açıkları.

Risk 3: Yönetişim Körlüğü

Hangi ajanın hangi veriye dokunduğunun izlenememesi.

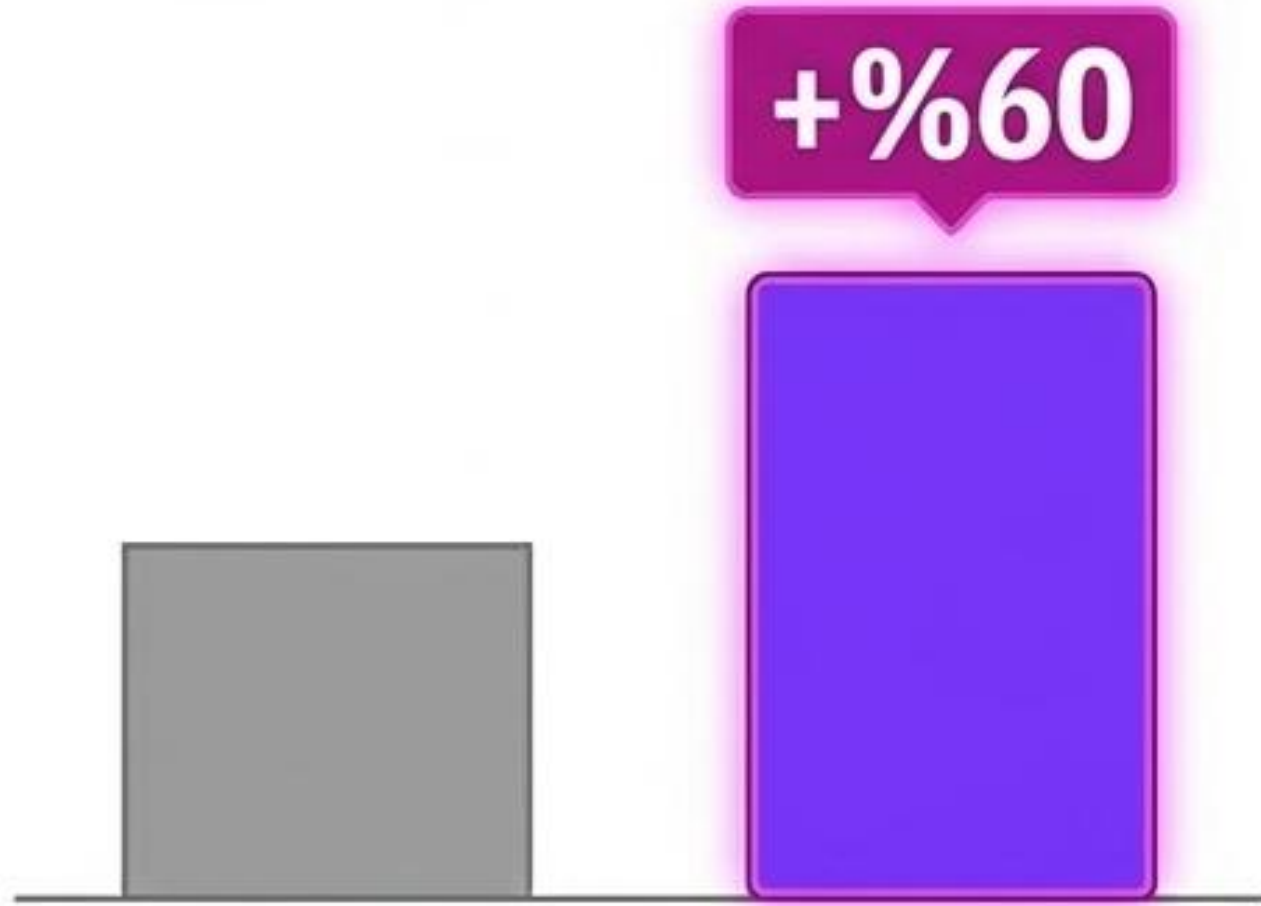
Projeden Platforma Geçişin Anatomisi

Boyut	Proje-Merkezli	Platform-Merkezli
Finansman	İş bazlı	Kalıcı ürün/platform bütçesi
Ekipler	Geçici, iş bitince dağılan	Kalıcı, çok disiplinli
Başarı Ölçüsü	Zaman/Bütçe uyumu	Benimsenme, tekrar kullanım, hız, kalite
PMO Rolü	Durum takibi, kapı kontrolü	Değer panosu, risk yönetimi, portföy önceliklendirme

İş Değeri ve Finansal Kanıtlar

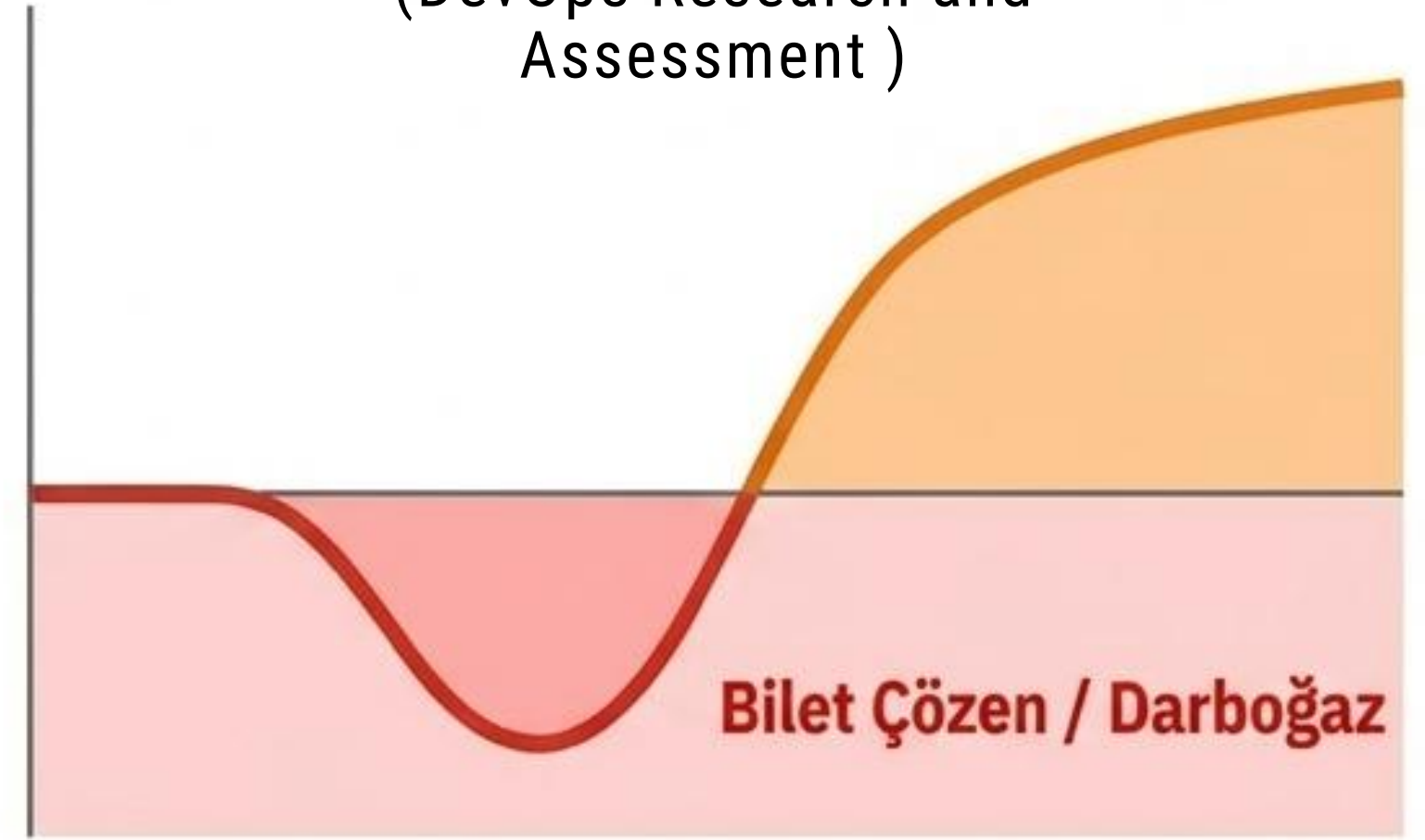
McKinsey Verisi

Ürün/platform işletim modelinde olgunlaşan şirketler, alt yapıya göre %60 daha yüksek toplam hissedar getirisi ve %16 daha yüksek işletme marjı elde ediyor.

DORA Uyarısı

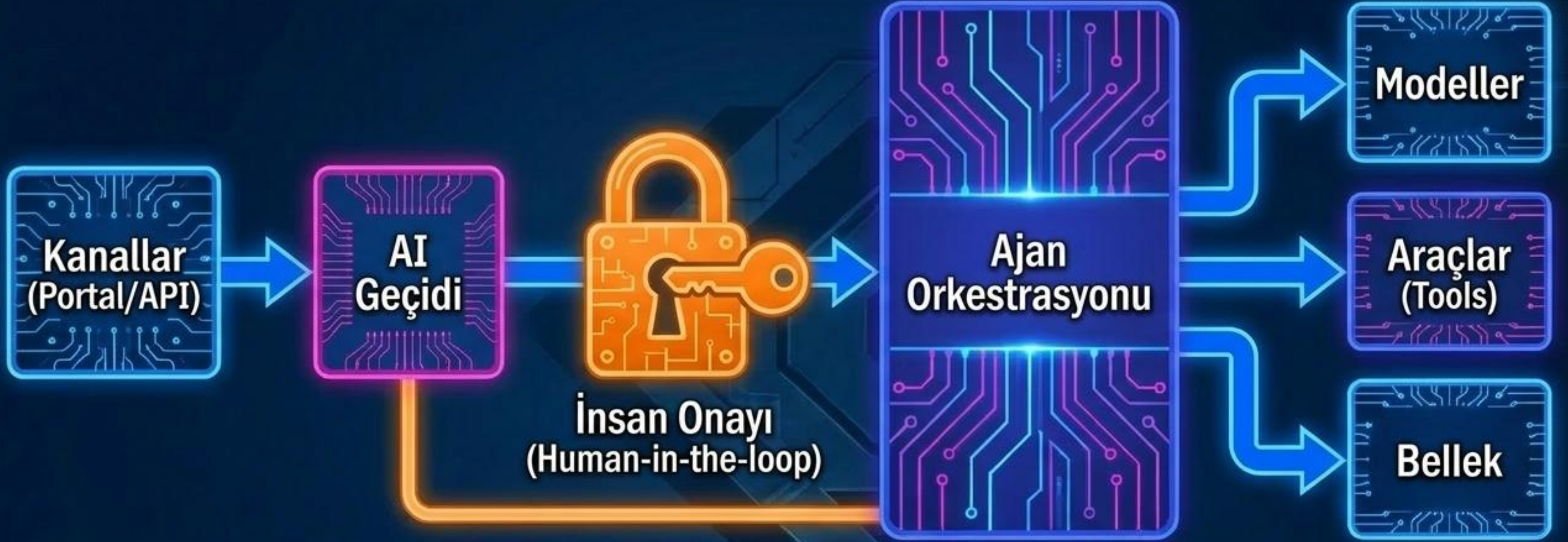
(DevOps Research and Assessment)

İç geliştirici platformları üretkenliği artırır; ancak bilet çözen (ticket-ops) bir darboğaza dönüşürse geçici performans düşüşleri yaşanır.

Platform bir iç ürün gibi yönetilmelidir.

Kurumsal AI Platformunun Ortak Omurgası

Sistem, tek bir AI ekibi veya modeli değil; kimlik, izleme, bellek ve araç katmanlarının birleşimidir.

Kritik Düğüm: Tam özerklik yerine, kurumsal güvenlik için İnsan Onayı ve Görev İstisnaları zorunludur.

Kurumsal İhtiyaca Göre 4 Mimari Kalıp

Kontrol

1. Merkezî Platform

Yüksek regülasyon.
Tek güvenlik politikası.
(Risk: Darboğaz)

Kontrol

2. Hub-and-Spoke

Ortak omurga +
Domain esnekliği.
(En dengeli yapı)

Kontrol

3. Federatif Yapı

Büyük kurumlar için hız
ve veri yakınlığı. (Risk:
Maliyet/Standart kaybı)

Kontrol

4. Süreç Odaklı (A2A)

Uzman ajanların eşler arası
(peer-to-peer) konuştuğu
uzun iş akışları.

Pratik Entegrasyon ve Bağlayıcı Kalıpları

Tool Calling: Ajanın doğrudan kurumsal API'leri tetiklemesi (örn. bilet açma).

RAG + Vektör Arama: Kurumsal belgelere/SOP'lere dayalı karar alma.

MCP (Model Context Protocol): Sistemlere tek tek özel kod yazmadan yazmadan standart bağlanma.

A2A (Agent-to-Agent): Planlayıcı, uygulayıcı ve uyum ajanlarının işbirliği.

İnsan-Onaylı Akış: Güven sınırları için manuel onay (Human-in-the-loop).

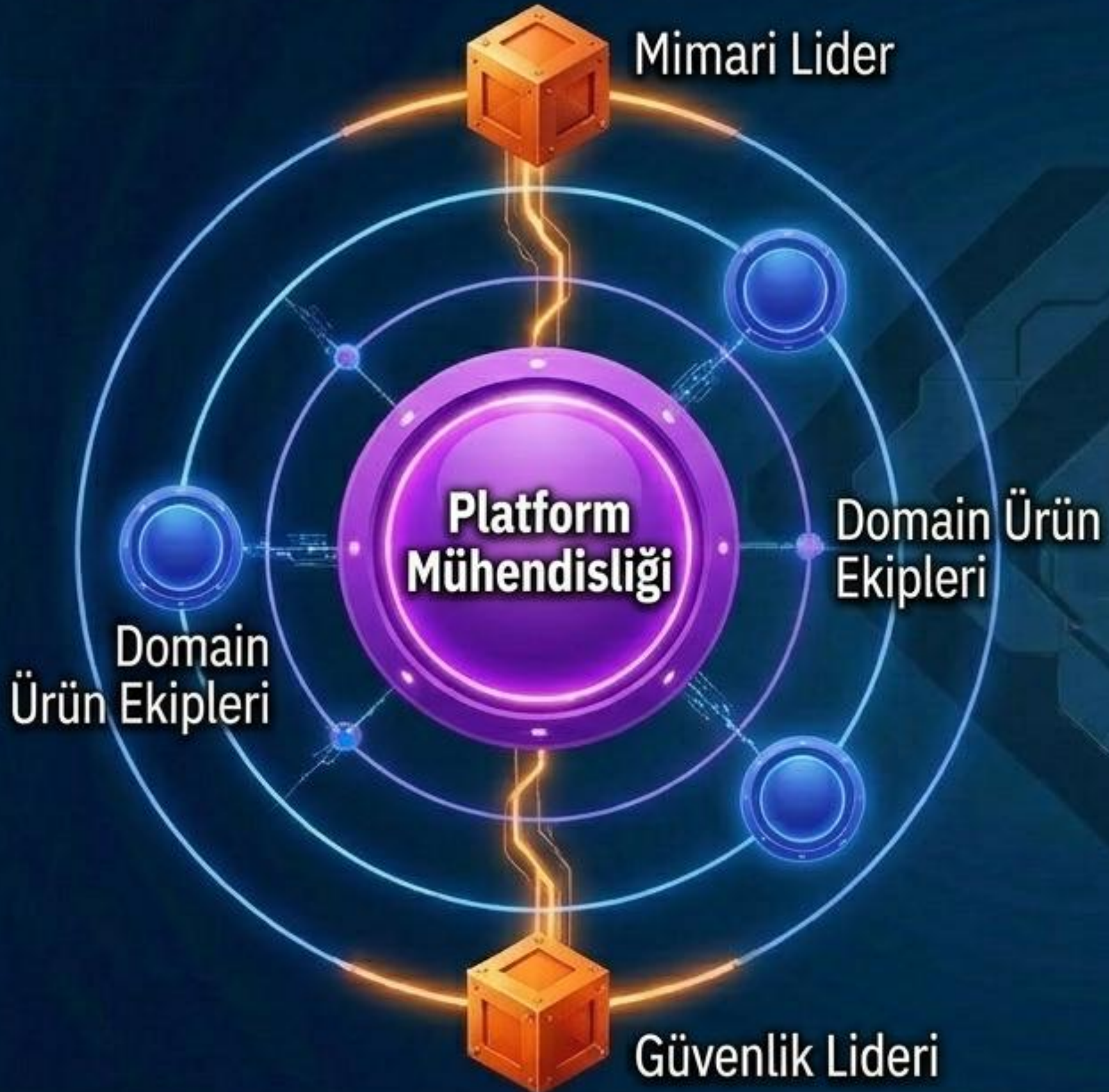
Yönetişim, Risk ve Uyum Sınırları

EU AI Act (Ağustos 2026 tam uyum) ve TÜBİTAK UYZ rehberi, yönetişimi laboratuvardan çıkarıp yasal zorunluluğa dönüştürüyor.

	Rol	Sorumluluk Alanı	RACI Statüsü
1.	xMO / PMO	Platform bütçesi ve kullanım alanı seçimi	Accountable (Hesap Verir)
2.	Platform Sahibi	Go-live onayı ve standartlar	Responsible (Sorumlu)
3.	Güvenlik	Olay yönetimi ve izlenebilirlik (Provenance)	Accountable (Hesap Verir)

Team Topologies: Platform ve Domain Ekipleri

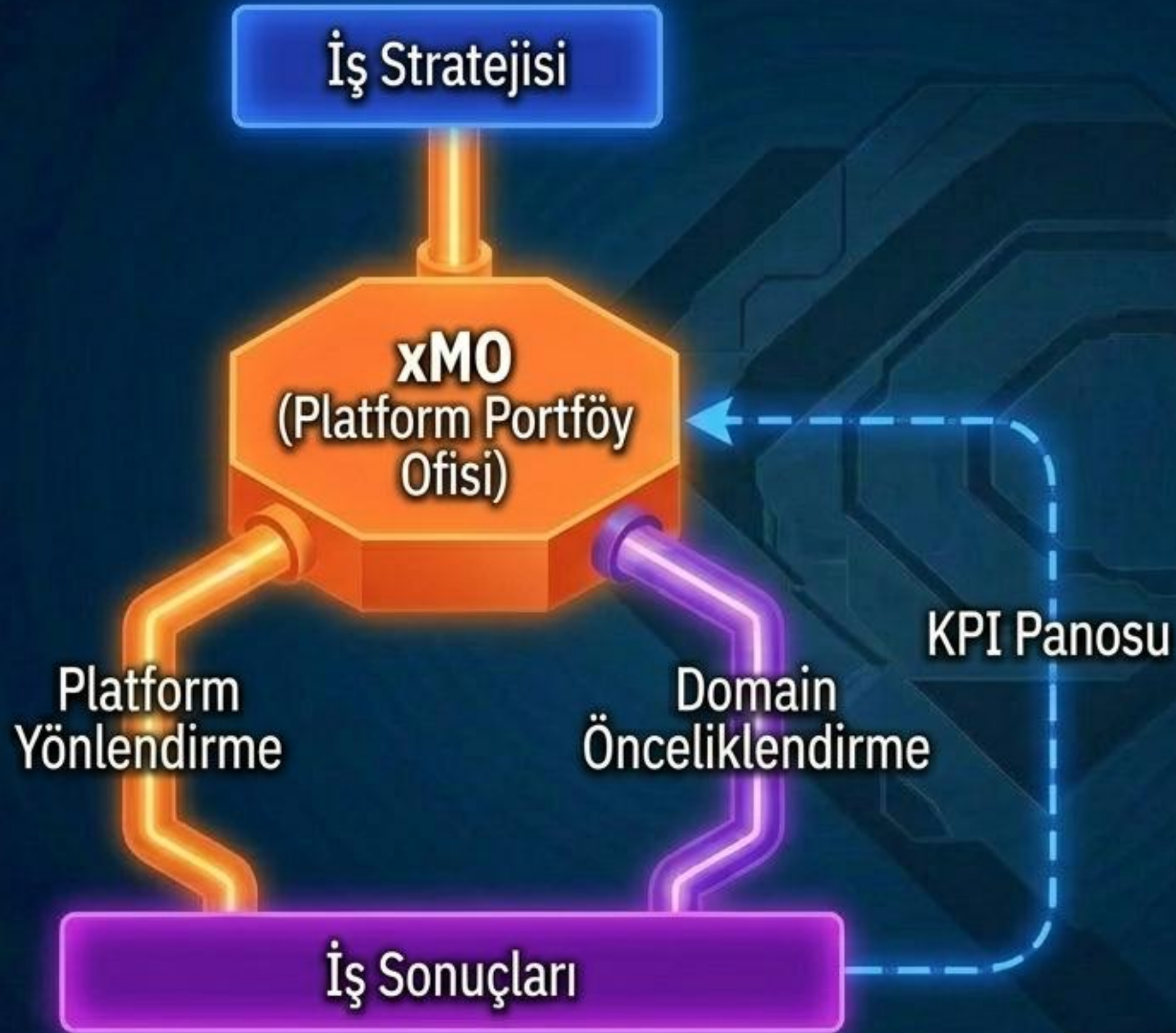

Platform bir BT Hizmeti değil, iç müşterileri olan bir Üründür.

Platform Ürün Sahibi & Mühendislik:
Ortak omurgayı (runtime, gateway) üretir ve self-servis oranını artırır.

Domain Ürün Ekipleri:
Bu platformu kullanarak iş akışlarını ve kendi özel kullanım senaryolarını hayata geçirir (Değer üretir).

Klasik PMO'dan xMO'ya (Platform Portföy Ofisi) Geçiş

İşletim modelinin orkestra şefi artık süreç kontrolörü değil, değer akışı yöneticisidir.

Odak: Proje takvimi yerine; platform yönlendirme, domain önceliklendirme, fayda gerçekleşmesi (benefit realization) ve olay/denetim yönetimi.

5 Aşamalı Güvenli Geçiş Yol Haritası (Big Bang Tuzağına Düşmeden)

1. Teşhis
Hangi 3 iş
platformlaştırılabilir?
(Risk ve Değer Matrisi)

2. Platform Çekirdeği
Kimlik yönetimi, AI
Gateway, izleme kaydı
(trace) ve insan onayı
omurgasının kurulması..

3. Pilotlar
İlk 2-3 domain ajanı
için Golden Path /
standart güvenli
yolun kanıtlanması.

4. Ölçekleme
Self-servis katalog ile
yeni domainlerin günler
içinde platforma katılması.

5. Kurumsallaşma
Kalıcı ürün bütçesi,
yetkinlik akademisi ve
olay yönetimi.

Yeni Nesil xMO Kokpiti: Değeri ve Riski Ölçmek

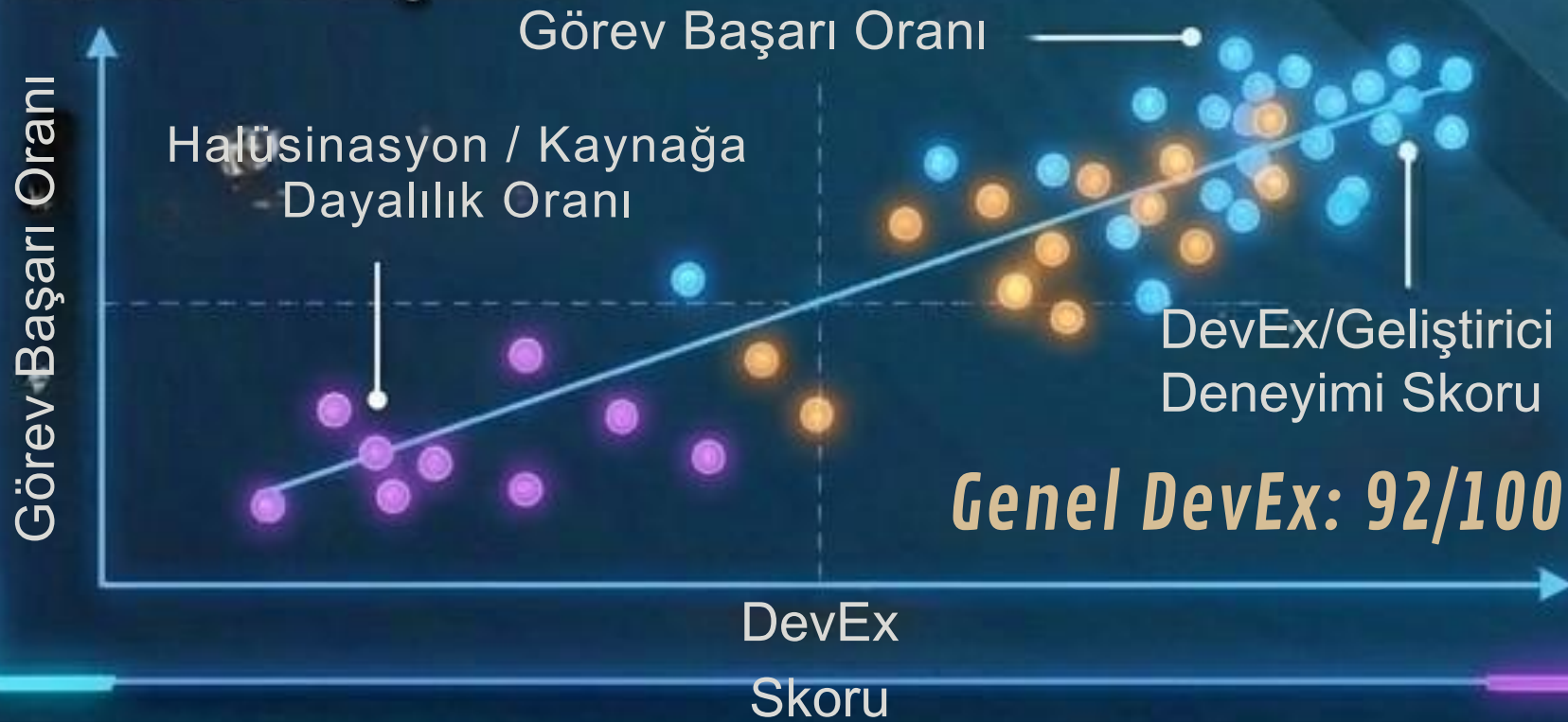
Benimsenme (Adoption)

Akış (Flow-DORA)

Kalite & Geliştirici

Risk

Sentez: Başarı ve Başarısızlıktan Çıkarılan 3 Altın Kural

Başarılar (Spotify & Expedia)

Geliştirici portalını iç ürün gibi yönettiler.
Değeri teknik kod ile değil, ilk günden
Onboarding Hızı ve Sürtünme Azalması ile
kanıtladılar.

Uyarılar (GE Predix & Maersk TradeLens)

Çok güçlü bir vizyon ve yüksek
benimsenmeye rağmen, ticari teşviklerin
yanlış tasarımı ve net gelir modeli eksikliği
nedeniyle başarısız oldular.

Ana Fikir: Platform vizyonu ekosistem ve iç müşteri gerçekliğiyle örtüşmelidir.
Soru 'Kaç proje platforma geçti?' değil, 'Hangi yetenekler değer üretti?' olmalıdır.

X. PMO Zirvesi Manifestosu: Projeden Platforma

- 1.** Ajanlar tek başına kurumu dönüştürmez; ortak platform ve doğru yönetim dönüştürür.
- 2.** Süreçleri raporlayan değil, **değer akışını** ve **platformlaşmayı** yöneten **xMO** olun.
- 3.** Geçici iş paketleri yerine, kalıcı ve tekrar kullanılabilir **AI yetenekleri** üretin.
- 4.** Her şeyi **tek seferde inşa etmeyin**: Ölçün, kanıtlayın, sonra ölçekleyin.